

Wymagania edukacyjne z języka polskiego
kl. 2 b, 2TL

NADKRYTERIUM DLA WSZYSTKICH OCEN:

- JĘZYK WYPOWIEDZI PISEMNYCH JEST KOMUNIKATYWNYM JĘZYKIEM POLSKIM
- UCZEŃ UZYSKUJE OCENY POZYTYWNE ZA WIĘKSZOŚĆ DŁUŻSZYCH WYPOWIEDZI PISEMNYCH
- ZA WIĘKSZOŚĆ TESTÓW SPRAWDZAJĄCYCH CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM UCZEŃ UZYKUJE POZYTYWNE OCENY
- UCZEŃ ZNA TREŚĆ LEKTUR PRZEWIDZANYCH W PODSTAWIE PROGRAMOWEJ, A ZWŁASZCZA TEKSTÓW OZNACZONYCH GWIAZDKĄ

Ponadto uczeń:

na ocenę **DOPUSZCZAJĄCĄ** uczeń potrafi:

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji	<p>Czytanie i słuchanie:</p> <ul style="list-style-type: none">– Odtworzyć informacje sformułowane wprost– Odczytać sens fragmentów (zdań, grupy zdań, akapitów)– Wyodrębnić główną myśl całego tekstu <p>Samokształcenie i docieranie do informacji:</p> <ul style="list-style-type: none">– Wybrać podstawowe teksty literackie służące realizacji zadanego tematu, posługując się wybranym źródłem informacji– Podjąć próbę znalezienia literatury przedmiotu służącej realizacji zadanego tematu <p>Świadomość językowa:</p> <ul style="list-style-type: none">– Wymienić podstawowe cechy polszczyzny mówionej i pisanej– Odróżnić od siebie teksty pełniące funkcję informatywną, impresywną i ekspresywną– Objąsnić istotę znaku– Posługiwać się pojęciem neologizm– Rozróżniać rodzaje stylizacji, wskazywać ich realizację w tekstach literackich
Analiza i interpretacja tekstów kultury	<p>Wstępne rozpoznanie i analiza:</p> <ul style="list-style-type: none">– Przyporządkować epoce nazwiska pisarzy wskazanych w <i>Podstawie programowej</i> oraz wymienić ich dzieła– Przyporządkować autorowi tytuły i głównych bohaterów utworów literackich wskazanych w <i>Podstawie programowej</i>– Określić tematykę utworów literackich wskazanych w <i>Podstawie programowej</i>– Odróżnić od siebie tekst liryczny, epicki, dramatyczny– Posługiwać się pojęciami: podmiot liryczny, adresat liryczny, narrator, dialog, monolog– Wskazać podstawowe cechy najważniejszych dla omawianych epok gatunków literackich: satyra, bajka, powieść epistolarna, ballada, sonet, dramat romantyczny, powieść realistyczna, nowela, reportaż, esej, dramat symboliczny– Nazwać najważniejsze prądy umysłowe, filozoficzne i artystyczne omawianych epok (barok, oświecenie, preromantyzm, romantyzm, ludowość, mesjanizm, winkelriedyzm, orientalizm, realizm, pozytywizm, symbolizm, impresjonizm, dekadentyzm, chłopomania) oraz wskazać ich cechy– Wskazać w dziełach literackich wskazanych w <i>Podstawie programowej</i> realizację

	<p>wymienionych wyżej prądów</p> <ul style="list-style-type: none"> – Streścić główne wątki utworów epickich i dramatycznych wskazanych w <i>Podstawie programowej</i> – Scharakteryzować głównych bohaterów literackich utworów epickich i dramatycznych wskazanych w <i>Podstawie programowej</i> – Rozpoznać najważniejsze środki i zabiegi stylistyczne w utworach literackich omawianych epok (epitet, metafora, porównanie, apostrofa, pytanie retoryczne) – Zanalizować utwory wskazane w <i>Podstawie programowej</i>, uwzględniając najważniejsze kategorie opisu (podmiot / adresat liryczny, narrator, świat przedstawiony) <p>Interpretacja i wartościowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Określić przybliżone ramy chronologiczne baroku, oświecenia, romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski - Objaśnić znaczenie nazw epok literackich: barok, oświecenie, romantyzm, pozytywizm, Młoda Polska - Odczytać znaczenie podstawowych symboli w dziełach literackich wskazanych w <i>Podstawie programowej</i>
<p>Tworzenie własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Posługiwać się komunikatywnym językiem w mowie i w piśmie – Wypowiadać się w mowie i w piśmie na zadany temat, w sposób świadczący o zrozumieniu tematu – Odnieść się w wypowiedzi do tekstów literackich – Komponować wypowiedzi składające się ze wstępu, rozwinięcia i zakończenia – Samodzielnie prowadzić zeszyt przedmiotowy – Zrealizować przynajmniej połowę obowiązkowych zadań przewidzianych przez nauczyciela <p>Dopuszczalne: konieczność pomocy ze strony nauczyciela podczas realizacji zadań, ubogi komentarz, stereotypowość sądów, streszczenie utworu zamiast analizy i interpretacji, drobne błędy rzeczowe, błędy kompozycyjne (np. brak proporcji między poszczególnymi elementami pracy, brak logicznej spójności tekstu), błędy stylistyczne, składniowe, frazeologiczne, fleksyjne, interpunkcyjne i orograficzne.</p>

Na ocenę **DOSTATECZNĄ** uczeń **spełnia nadkryterium**, a ponad to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

<p>Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji</p>	<p>Czytanie i słuchanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozpoznać ironię w tekście – Sformułować tezę tekstu bądź fragmentu tekstu – Podać argumenty na rzecz tezy – Odróżnić argumenty od przykładów oraz tezę od hipotezy – Rozpoznać relacje kompozycyjne między poszczególnymi fragmentami (akapitami) tekstu – Oddzielić informacje od opinii – Wskazać przyczyny i skutki <p>Samokształcenie i docieranie do informacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wyszukać podstawowe pozycje z literatury przedmiotu służącej realizacji zadanego tematu
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> – Samodzielnie korzystać ze słowników i leksykonów <p>Świadomość językowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wie, co to jest znak i jakie są rodzaje znaków – Objaśnić, na czym polega specyfika budowy języka jako systemu znaków – Określić dominującą w tekście funkcję wypowiedzi – Wskazać w tekście małopolskim wpływ impresjonizmu i symbolizmu – Rozpoznać w tekście synonimię, homonimię, antonimię i polisemię – Objaśnić pojęcie stylizacji
<p>Analiza i interpretacja tekstów kultury</p>	<p>Wstępne rozpoznanie i analiza:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Określić tematykę wszystkich omawianych utworów literackich – Podać najważniejsze cechy rodzajowe tekstów lirycznych, epickich i dramatycznych – Objaśnić różnicę między literaturą a publicystyką – Wskazać podstawowe cechy wszystkich omawianych gatunków literackich – Scharakteryzować bohatera werteryckiego i wskazać w literaturze polskiej jego „spadkobierców” – Scharakteryzować Kordiana, Konrada, Jacka Soplicę i Andrzeja Kmicica jako bohaterów dynamicznych – Scharakteryzować głównych bohaterów i ich postawy w „Lalce” B. Prusa i „Ludziach bezdomnych” S. Żeromskiego – Wskazać cechy typowe dla twórczości C.K. Norwida <p>Interpretacja i wartościowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Powiązać fakty literackie z istotnymi wydarzeniami historycznymi (np. upadek powstania listopadowego i styczniowego, odkrycia techniczne i naukowe w 2.poł. XIXw, zabory) – Rozpoznać cechy charakterystyczne sztuki klasycystycznej, romantycznej, realistycznej, młodopolskiej – Opisać następujące motywy i tematy literackie, odwołując się do omówionych utworów: walka klasyków z romantykami, rola poety i poezji, martyrologia narodu polskiego, zbrodnia i kara, ocena społeczeństwa polskiego, fascynacja chłopami i wsią – Wykorzystać podstawowe konteksty do analizy i interpretacji utworów literackich (np. kontekst historyczny i biograficzny dla III. cz. „Dziadów” A. Mickiewicza) – Odczytać nawiązania w utworach literackich do głównych nurtów w filozofii i sztuce klasycystycznej, romantycznej, pozytywistycznej i młodopolskiej – Odczytać znaczenie podstawowych symboli w omawianych dziełach literackich
<p>Tworzenie własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ułożyć szkicowy plan oraz przygotować na jego podstawie wypowiedź ustną bądź pisemną – Skomponować wypowiedź składającą się ze wstępu, rozwinięcia i zakończenia – Formułować wnioski interpretacyjne oparte na samodzielnej analizie tekstu – Zastosować czytelny podział akapitowy w pracy pisemnej – Posługiwać się cytatami w funkcji argumentacyjnej – Posługiwać się na ogół poprawną polszczyzną (w zakresie wymowy, fleksji, leksyki, frazeologii, składni) – Zabrać głos w dyskusji

	- Wykonać bez pomocy nauczyciela większość ćwiczeń i zadań realizowanych na zajęciach
--	---

Na ocenę **DOBRA** uczeń **spełnia nadkryterium**, a ponad to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

<p>Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji</p>	<p>Czytanie i słuchanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Objąsnić mechanizmy powstawania wypowiedzi ironicznej - Rozpoznać i określić typ nadawcy i typ adresata tekstu - Rozpoznać charakterystyczne cechy stylu i języka tekstu - Nazwać środki językowe i określić ich funkcje w tekście - Wskazać cechy gatunkowe tekstu <p>Samokształcenie i docieranie do informacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wyszukać różnorodne pozycje z literatury przedmiotu służącej realizacji zadanego tematu - Korzystać z różnorodnych źródeł informacji <p>Świadomość językowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przyporządkować charakterystyczne środki językowe poszczególnym funkcjom językowym - Scharakteryzować poszczególne typy stylizacji
<p>Analiza i interpretacja tekstów kultury</p>	<p>Wstępne rozpoznanie i analiza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wymienić głównych twórców kultury (nauki, sztuki, filozofii) i ich dzieła w omawianych epokach - Określić funkcje środków językowych zastosowanych w tekście - Wskazać dominantę kompozycyjną i stylistyczną oraz dokonać analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego - Zdefiniować sarmatyzm, mesjanizm, realizm i naturalizm, symbolizm jako kategorie estetyczne, odwołując się do omówionych utworów <p>Interpretacja i wartościowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wskazać związki literatury z wydarzeniami historycznymi, kulturą i sztuką oraz filozofią omawianych epok - Porównać kreacje bohaterów dynamicznych – J. Słowacki i A. Mickiewicz - Porównać poglądy polskich wieszczów na temat Polski i jej roli w dziejach świata oraz roli i zadań poety, ocenę społeczeństwa polskiego przedstawioną w literaturze oświeceniowej, romantycznej, pozytywistycznej i młodopolskiej - Opisać następujące motywy i toposy: jednostka wobec despotyzmu, piekło (zaświaty), świat jako teatr odwołując się do omówionych utworów - Przedstawić różne funkcje literatury tworzonej pod zaborami, odwołując się do poznanych tekstów - Wskazać nawiązania do światopoglądu i estetyki romantyzmu w Młodej Polsce oraz objaśnić przyczynę ich występowania - Rozpoznać nawiązania do idei klasycyzmu, romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski w literaturze współczesnej - Ocenic postawy bohaterów literackich
<p>Tworzenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Selekcjonować materiał, przywoływać tylko informacje istotne z punktu widzenia

własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych	<p>tematu</p> <ul style="list-style-type: none"> – Posługiwać się terminologią historyczno- i teoretycznoliteracką oraz językoznawczą – Podsumować rozważania (uogólnić wnioski wynikające z analizy i interpretacji tekstu) – Łączyć akapity, używając wskaźników zespolenia – Posługiwać się poprawną polszczyzną (w zakresie wymowy, fleksji, leksyki, frazeologii, składni) – Posługiwać się stylem stosownym do sytuacji wypowiedzi – Przestrzegać zasad etykiety językowej podczas rozmowy, dyskusji, negocjacji – Zająć i uzasadnić stanowisko w dyskusji z odwołaniem się do utworu, cytatu, kontekstu lub wiedzy o epoce – Aktywnie uczestniczyć w większości lekcji
---	---

Na ocenę **BARDZO DOBRĄ** uczeń **spełnia nadkryterium**, a ponad to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji	<p>Czytanie i słuchanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Odróżnić prawdę od fałszu i szczerść od kłamstwa w wypowiedzi językowej – Wykorzystać analizowane teksty naukowe (krytyczno- i teoretycznoliterackie) i filozoficzne jako kontekst interpretacyjny dla utworów literackich <p>Samokształcenie i docieranie do informacji:</p> <p>Samodzielnie gromadzić i porządkować materiały z różnych źródeł dotyczące języka, literatury, filmu i innych dziedzin sztuki</p>
Analiza i interpretacja tekstów kultury	<p>Wstępne rozpoznanie i analiza:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Omówić przemiany gatunkowe w obrębie dramatu i powieści – Wskazać i opisać charakterystyczne cechy językowe i stylistyczne w tekstach literackich romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski – Rozpoznać nawiązania do poetyki romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski w literaturze współczesnej – Wskazać elementy parodii, pastiszu i trawestacji w dziele literackim oraz określić ich funkcje <p>Interpretacja i wartościowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Porównać sposoby realizacji tego samego motywu (toposu) w dwóch tekstach literackich – Zinterpretować dzieło literackie w samodzielnie dobranym kontekście (np. biograficznym, historycznym, filozoficznym)
Tworzenie własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych	<ul style="list-style-type: none"> – Podporządkować kompozycję wypowiedzi własnemu zamysłowi interpretacyjnemu – Skutecznie unikać szablonów i schematów językowych – Posługiwać się bogatym słownictwem i urozmaiconą składnią – Posługiwać się bogatą terminologią (unikając pseudonaukowości) – Posługiwać się stylem stosownym do sytuacji, komunikatywnym, o wyraźnych cechach indywidualnych - Funkcjonalnie wykorzystywać pozawerbalne środki komunikacji (mowa ciała, intonacja, ton głosu) w wypowiedzi ustnej

Uwaga!

- UCZEŃ CHCĄCY OTRZYMAĆ OCENĘ BARDZO DOBRĄ POWINIEN BRAĆ UDZIAŁ W PRZYNAJMNIEJ DWÓCH KONKURSACH Z JEZYKA POLSKIEGO,
- WYKONYWAĆ ZADANIA DODATKOWE Z WŁASNEJ INICJATYWY LUB ZALECONE PRZEZ NAUCZYCIELĄ,
- WYKAZYWAĆ SIĘ UCZESTNICZENIEM W ŻYCIU KULTURALNYM SZKOŁY I REGIONU (NP. TEATR, KINO, FESTIWALE, NOC TEATRÓW, POEZJI, MUZEÓW, KONCERTY, WYSTAWY ITP.)